

Lapin maahanmuuttostrategia 2030+

Luonnos 4.11.2022

KIRJOITTAJAN NIMI (TOIM.)

KIRJOITTAJAN NIMI

KIRJOITTAJAN NIMI

KIRJOITTAJAN NIMI

KIRJOITTAJAN NIMI

RAPORTTEJA xx | 202x
Raportin otsikko
MAHDOLLINEN alaotsikko

XXXXXXXXXXXXXXXXX elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Taitto:
Kansikuva:
Kartat:
Painotalo:

ISBN 978-952-398-xxx-x (painettu)
ISBN 978-952-398-xxx-x (PDF)

ISSN 2242-2846
ISSN 2242-2846 (painettu)
ISSN 2242-2854 (verkkajulkaisu)

URN:ISBN:978-952-398-xxx-x

www.doria.fi/ely-keskus

LUONNOS 4.11.2022

Sisältö

Lukijalle	2
Johdanto	3
Tiivistelmä	5
1. Lapin maahanmuuttostrategia 2030+	6
1.1 Visio: Lappi on koti kaikille	6
1.2 Päämäärinä juurtuminen, yhdessä onnistuminen ja reilu kohtelu	7
1.3 Tuumasta toimeen	8
1.3.1 Autamme juurtumaan	8
Lapista koti: Toimiva asettautumisen ja kotoutumisen palvelukokonaisuus	9
Sujuvasti Lapissa: Kuntien peruspalvelujen toimivuus maahanmuuttaneiden näkökulmasta	10
Ketterästi Lapissa: Kotoutumisen edistämisen toimet ja ketterät maahanmuuttotyön verkostot	10
1.3.2 Onnistumme yhdessä	10
Osaajaksi Lappiin: Osaavan työvoiman houkuttelu	11
Monimuotoinen työpaikka: Työelämän vastaanottavuus	12
Tekijäksi Lapissa: Osuvat työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistävät palvelut	12
Opinnoista töihin: Koulutuksen ja oppilaitosten työelämäyhteyksien kehittäminen	13
1.3.3 Kohtelemme toisiamme reilusti	13
Avoin Lappi: Asenteet ja turvallisuus	14
Reilusti Lapissa: Vuorovaikutus ja osallisuus	14
2. Toimeenpano ja seuranta	16
Kuvailulehti	17
Presentationsblad	18
Documentation page	19

Lukijalle

Esipuhe lisätään myöhemmin

Johdanto

Lapin maahanmuuttostrategia 2030+ tähtää siihen, että Lappi on koti kaikille. Strategia edistää maahanmuuttaneiden kotoutumista ja työllistymistä, työ- ja koulutusperusteista maahanmuuttoa, osaavan työvoiman saatavuutta, työelämän monimuotoisuutta sekä hyviä väestösuhteita ja yhdenvertaisuutta. Maahanmuuttaneilla tarkoitetaan tässä yhteydessä kaikkia Lappiin muuttaneita eli työ-, koulutus-, perheperusteisesti maahan tulleita, kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä ja turvapaikanhakijoita.

Strategian kantavina päämäärinä on maahanmuuttaneiden juurtuminen Lappiin, onnistuminen ja menestyminen yhdessä sekä kaikkien kohtelevinen reilusti. Nämä ovat niitä rakennuspuita, joista koti rakennetaan. Strategia ei koske vain julkista ja yksityistä sektoria ja järjestöjä, vaan strategia koskee kaikkia lappilaisia. Me kaikki vaikutamme siihen, millainen paikka Lappi on elää, asua, tehdä työtä, toimia yrittäjänä ja opiskella. Me kaikki voimme auttaa kodin rakentamisessa.

Strategian yhteydessä laadittu toimintaympäristöanalyysi avaa näkymiä aina vuoteen 2030 ja sen ylikin. Alkanut vuosikymmen on osoittanut, että kaikkien maahanmuuttoon vaikuttavien kansainvälisten ilmiöiden ja tapahtumien ennakointi ei ole helppoa. Tilastotarkastelun pohjalta on kuitenkin mahdollista tunnistaa kehityskulkuja, jotka on joka tapauksessa otettava huomioon. Tällä vuosikymmenellä Lapilla ja sen toimijoilla on edessään koko joukko ratkaistavia kysymyksiä. Maahanmuuton kannalta 2020-luku tarjoaa Lapille kuitenkin myös menestymisen mahdollisuuksia. Ratkaisuisa onnistuminen on entistä tärkeämpää.

Maahanmuuton merkitys Lapissa sekä kasvaa että arkipäiväistyy. Vanheneva väestö ja muuttoliike vaikuttavat vahvasti kuntien elinvoimaan ja sen kehitykseen. Lappi on toistaiseksi onnistunut houkuttelemaan jonkin verran maahanmuuttajia, mutta moni näistä on myöhemmin muuttanut etelään tai kokonaan pois maasta. Sekä veto- että pitovoiman parantaminen edellyttää määrätietoista työtä ympäri Lappia. Turvallisuus, luonto ja lappilainen elämäntapa yhdistettynä nykyaikaisiin ja kiinnostaviin työmahdollisuuksiin ja monipuolisiin ja laadukkaisiin elin- ja asuinympäristöihin tarjoavat mahdollisuuksia onnistua muuttajien houkuttelussa ja pitämisessä.

Tällä hetkellä yhä useamman lappilaisen työnantajan kasvun esteenä on osaavan työvoiman heikko saatavuus. Lapissa myös julkinen sektori tulee kokemaan pahenevaa työvoimapulaa tämän vuosikymmenen aikana. Suoraan töihin muuttaa Lappiin nykyisin harva, mutta työperusteista maahanmuuttoa vahvistamalla osaajapulaan on löydettävissä ratkaisuja. Kansainvälisiä opiskelijoita tarvitaan alueen oppilaitoksiin lisää, ja yhä useampi eri koulutusasteilta valmistuneista opiskelijoista voisi jäädä Lappiin töihin. Myös korkeakoulutetuille maahanmuuttaneille tulee saada rakennettua nykyistä paremmin reittejä työelämään.

Maahanmuuttaneita ei ole Lapissa nykyiseltään paljoa, minkä takia myös kokemuksia maahanmuuttaneista työkavereina, naapureina ja ystävinä on nykyiseltään vielä melko vähän. Tämän vuosikymmenen aikana maahanmuuttajista tulee nykyistä enemmän osa meidän kaikkien arkea. Valitettavasti myös ennakkoluuloja, negatiivisia asenteita ja syrjintää esiintyy. Näihin ilmiöihin puuttumiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Työtä on tehtävä myös Lapissa jo olevien maahanmuuttaneiden olosuhteiden parantamiseksi. Kotoutumisen edistämistä, työllistymisen tukemista ja osallisuuden edistämistä on tehty Lapissa jo pitkään, mutta työtä on edelleen jatkettava esimerkiksi työllisyyden parantamiseksi. Maahanmuuttaneet ovat työikäisiä ja työhaluisia. Erityisesti naisten osallisuuden ja kielitaidon parantaminen samoin kuin koko perheen tilanteen huomioiminen ovat jatkossakin tärkeitä asioita. Kaikkea maahanmuuttaneiden kotoutumiseen liittyvää työtä on tehtävä yhdessä muuttajien kanssa. Muuttajien oma ääni ja toimijuus ovat kaikessa toiminnassa lähtökohta.

Strategia laadittiin tilanteessa, jossa moni maahanmuuton kannalta keskeinen lainsäädännöllinen ja palvelurakenteeseen liittyvä uudistus oli edelleen käynnissä. Vuoden 2023 alusta lukien vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueelle. Hyvinvointialueiden perustamisen jälkeen kunnilla ja hyvinvointialueilla on jaettu ja yhteinen

LUONNOS 4.11.2022

vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Osana TE-palvelut 2024 -uudistusta TE-palvelut puolestaan siirtyvät kunnille. Samalla on käynnissä muita työnhakijoiden palveluja parantavia ja työllisyyttä edistäviä uudistuksia. Lisäksi on käynnissä kotoutumislain uudistus, jonka tavoitteena on vahvistaa maahanmuuttaneiden työllisyyttä, työllisyyttä tukevia valmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan. Tämä uudistus etenee osin omana kokonaisuutena, mutta osin yhteydessä edellä mainittuihin muihin uudistuksiin. Kokonaisuudessaan näillä uudistuksilla on vaikutuksia esimerkiksi kotoutumisen edistämisen viranomaisvastuisiin. Tämän strategian aikajänne ulottuu kuitenkin näiden käynnissä olevien muutosten yli. Riippumatta siitä, mihin täsmälliseen muotoon lainsäädäntö ja eri toimijoiden välinen työnjako eri yksityiskohtien osalta asettuukin, on tämän strategian sisältöä kyettävä toteuttamaan vuoteen 2030 saakka ja sen yli lappilaisten toimijoiden ja ihmisten voimin.

Lapin maahanmuuttostrategia laadittiin vuoden 2022 aikana. Keväällä toteutettiin ensin kirjallisen aineiston läpikäynti. Maahanmuutto on jo pitkään huomioitu useissa Lapin maakuntaa ja yksittäisiä kuntia koskevissa strategioissa, sopimuksissa, ohjelmissa ja suunnitelmissa. Esimerkiksi Lappi-sopimus, Osaavan työvoiman saatavuuden toimenpidesuunnitelma ja kuntien kotouttamishjelmat ohjaavat toimintaa samaan suuntaan kuin tämä strategia. Lisäksi osana strategian valmistelua toteutettiin tilastollinen analyysi olemassa olevan kansallisen, maakunnallisen ja kunnallisen aineiston avulla. Laadullisen ja määrällisen aineiston analyysin jälkeen toteutettiin huhti-toukokuussa sähköinen kysely maahanmuuttotyötä tekeville henkilöille eri organisaatioissa. Toukokuussa järjestettiin neljä verkkotyöpajaa, joista kolmen ensimmäisen työpajan aiheina oli maahanmuuttaneiden työllisyyden ja kotoutumisen edistäminen, työ- ja koulutusperusteinen maahanmuutto ja työelämän monimuotoisuus sekä hyvien väestösuhteiden ja yhdenvertaisuuden edistäminen. Neljäs työpaja käsitteli kaikkia näitä aiheita mutta oli suunnattu erityisesti Lapissa jo asuville maahanmuuttaneille. Kevään ja kesän aikana toteutettiin lisäksi strategiatyön lähete keskusteluita. Näitä keskusteluita järjestettiin Lapin maahanmuutto- ja kotoutumistoimijoiden verkoston (MAKO-verkosto), Lapin maahanmuuttoasiain toimikunnan, Lapin etnisten suhteiden neuvottelukunnan (ETNO) ja Lapin kuntajohtajaverkoston kanssa. Lisäksi toteutettiin erilisiä haastatteluita maakuntajohtajan ja kuntajohtajien kanssa. Kaikkea kerättyä aineistoa työstettiin strategian sisällöksi syksyn kuluessa. Strategian luonnosta oli mahdollisuus kommentoida lausuntopalvelu.fi -alustalla marraskuussa.

Strategian sisällöllinen laadinta toteutettiin strategiatyötä ohjanneen ohjausryhmän johdolla. Strategiatyötä ohjanneeseen ryhmään kuului Lapin ELY-keskuksen, Lapin TE-toimiston sekä Lapin työllisyyden kuntakokeilun asiantuntijoita. Strategia on laadittu osana Euroopan sosiaalirahaston rahoittamaa Koordinoiden rakennemuutokseen ja kohtaantoon -hanketta. Strategiatyön toteutti tilaajan ohjaamana Owl Group Oy yhdessä kumppaneidensa MDI Oy:n ja Norr Design Oy:n kanssa.

Strategian ensimmäisessä luvussa esitetään Lapin maahanmuuttostrategia ja sen sisältö. Toisessa luvussa esitetään strategian toimeenpanosuunnitelma ja seurannan prosessi ja sisältö. Strategian liitteinä on strategiatyön yhteydessä laadittu toimintaympäristöanalyysi (liite 1), luettelo strategian keskeisistä toimenpiteistä ja vastuutahoista (liite 2), strategian seurannan indikaattorit (liite 3), toimijoiden tehtävät toimijakortteina (liite 4, ei vielä mukana, valmistelussa) sekä strategian lukemista ja käsittelyä helpottava sanasto (liite 5, ei vielä mukana, valmistelussa).

Tiivistelmä

Tehdään lopuksi.

Tiivistelmä käännetään ainakin englanniksi.

1. Lapin maahanmuuttostrategia 2030+

Esitämme tässä luvussa Lapin maahanmuuttostrategian 2030+ sisällön. Visio on tulevaisuuden näkymä, jonka haluamme saada yhdessä aikaan. Vision saavuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet kuvaamme kolmen visiota toteuttavan päämäärän avulla.

1.1 Visio: Lappi on koti kaikille

Visio tarkoittaa tulevaisuuden näkymää, sellaista tilaa, jonka haluamme yhdessä saada aikaiseksi. **Lapin maahanmuuton visio** on seuraava:

Lappi on koti kaikille.

Täällä on hyvä elää, asua, tehdä työtä, toimia yrittäjänä ja opiskella. Jokainen voi itse rakentaa Lapissa omannäköisensä elämän. Otamme tänne muuttavan vieraanvaraisesti vastaan työpaikalla, oppilaitoksessa ja vapaa-ajalla. Tuemme niin muuttajia kuin tänne jo muuttaneita. Kaikkia kohdellaan reilusti.

Lappiin on helppo muuttaa ja juurtua.

Vision kantava ajatus on, että Lappi on koti kaikille. Koti on vahva sana. Koti on sekä paikka että tunne. Kotiin liittyy muistoja, merkityksiä ja tulevaisuuden suunnitelmia. Koti on osa ihmisen identiteettiä.

Kodissa on hyvä elää ja olla. Haluamme, että jokainen Lapissa asuva voi luoda täällä itsensä näköisen elämän. Maahanmuuttaneella, kuten meillä kaikilla, olisi mahdollisimman monipuoliset mahdollisuudet asua, työskennellä, toimia yrittäjänä ja opiskella. Vision keskiössä on maahanmuuttanut oman elämänsä rakentajana ja tekijänä.

Lappilainen vieraanvaraisuus ja mutkattomuus ovat vahvuuksia. Lappilaiset toimijat, niin organisaatiot kuin yksilötkin, tekevät oman osansa siinä, että kodin rakentaminen onnistuu. Otamme ihmisen avoimesti vastaan, avaamme oven. Olemme kiinnostuneita tulijoista. Tuemme ja autamme. Kohtelemme reilusti. Emme erottele tai syrji.

Teemme kaikki yhdessä tänne muuttamisesta helppoa – niin helppoa kuin maasta toiseen muuttaminen voi olla. Ihminen juurtuu paikkaan ja ympäristöön, mutta myös ihmisiin ja yhteisöihin. Yksilöt ja perheet eivät kasvata juuriaan tyhjiössä vaan yhteydessä muihin ihmisiin.

Haluamme, että Lappi on sellainen maaperä, johon tulija voi kasvattaa vahvat juuret. Vaikka ihminen joskus muuttaisikin pois, vahvat juuret takaavat, sen, että osa hänestä säilyy aina Lapissa.

1.2 Päämäärinä juurtuminen, yhdessä onnistuminen ja reilu kohtelu

Vision toteutuminen edellyttää monenlaista tekemistä – aivan kuten kodin rakentamiseen tarvitaan monenlaista rakennuspuuta. Ensimmäiseksi, tuemme muuttaneita ja muuttajia, sillä juurtuminen ei tapahdu itsestään. Toiseksi, onnistumiset työllistymisessä, työelämässä, yrittäjyydessä, opiskeluissa ja vapaa-ajalla tapahtuvat yhdessä asetettujen tavoitteiden avulla, yhdessä tekemällä ja osuvien palveluiden avulla. Kolmanneksi, pidämme kaiken tekemisemme peruslähtökohtana sitä, että kohtaamme jokaisen yksilönä ja kohtelemme toisiamme reilusti. **Nämä kolme päämäärää** muodostavat ne rakennuspuut, joiden avulla teemme Lapin maahanmuuton visiosta totta.

Autamme juurtumaan. Lappiin on aina muutettu eri puolilta maailmaa. Uuteen maahan ja paikkaan muuttaminen on iso päätös, ja syitä muuttoon on monia. Muuttaja voi tulla yksin tai perheen kanssa. Muuttaja on oman elämänsä tekijä, mutta kuka tahansa tänne muuttanut voi tarvita maahanmuuton jälkeen tai myöhemmin apua, ja avuntarpeita voi olla monenlaisia.

Moni muuttaa Lapista pois opiskelujen, töiden, puolison tai tuttujen perässä. Sekin on normaalia elämää, mutta yhä useampi voisi löytää itselleen ja perheelleen oman paikkansa Lapista ja sen eri kunnista. Juurtuminen on oman paikan löytämisestä. Arjen perusasioiden toimiessa, kielitaidon karttuessa ja asioiden järjestyessä muuttaja lakkaa olemasta muuttaja. Vuosi vuodelta juuret kasvavat syvemmälle. Olemme kaikki lappilaisia, kuka mistäkin tulleita.

Onnistumme yhdessä. Menestyäkseen Lappi tarvitsee osaajia. Työvoimapula on ollut jo pitkään monen työnantajan arkea, ja tulevana vuosina osaajien saaminen on yhä useamman lappilaisen työnantajan keskeinen ratkaistava kysymys. Samalla kansainvälisten muuttajien määrä on maailmassa viime vuosikymmeninä moninkertaistanut. Lähteminen ja palaaminen on myös helpompaa kuin aikaisemmin. Työn ja koulutuksen perusteella Suomeen ja Lappiin muutetaan nykyiseltään kuitenkin vielä vähäisessä määrin.

Suomi ja Lappi kilpailee osaajista monen muun maan, alueen, kunnan, työnantajan ja oppilaitoksen kanssa. Työn ja koulutuksen perässä Suomeen tai Lappiin harvoin päädytään sattumalta. Moni osaava muuttohaluinen voi valita jonkun muunkin maan ja paikan. Tänne muuttaminen edellyttääkin tulevaisuudessa määrätietoista, suunnitelmallista ja taitavaa työtä Lapin, sen kuntien ja työnantajien vetovoimatekijöitä hyödyntämällä. Lähdemme kaikessa siitä, että muuttaneet ja muuttajat ovat ihmisiä ja perheitä vahvuuksineen ja heikkouksineen, toiveineen,

pelkoineen ja suunnitelmiseen. Puhumme oikeista ihmisistä, emme välineistä vähenevän väestön ja elinvoiman paikkaamiseksi. Erotumme kilpailijoista ja onnistumme yhdessä.

Jokainen meistä vaikuttaa siihen, että työyhteisöissä suhtaudutaan avoimesti siihen, että työkaverit voivat olla eri puolilta maailmaa tänne muuttaneita. Tällaisessa ympäristössä tänne muuttaneet myös pysyvät täällä. Lisäksi teemme työtä kaikkien niiden kanssa, jotka tarvitsevat tukea esimerkiksi kielitaidon kartuttamiseen, työllistymiseen ja yritystoiminnan käynnistämiseen.

Kohtelemme toisiamme reilusti. Meille kaikille on tärkeää kokemus yhteenkuuluvuudesta ja turvallisuudesta, syrjimätön kohtelu sekä kokemukset osallisuudesta ja vaikuttamisesta. Pidämme näistä asioista yhdessä huolta. Juurtuminen uuteen paikkaan tapahtuu ihmisten ja yhteisöjen avulla. Jokapäiväiset arvostavat kohtaamiset ovat tärkeä osa sitä, että paikka tuntuu kodilta. Lappi on historialtaan ja nykyisyydeltään kansainvälinen. Tulevaisuudessa meidän kaikkien jokapäiväisestä arjestaan tulee aiempaa monimuotoisempaa.

Näiden yllä mainitun kolmen päämäärän lisäksi strategiassa on **neljä läpileikkaavaa teemaa**. Nämä ovat sellaisia asioita, jotka otamme huomioon kaikessa tekemisessämme. Rakennamme kotia näiden asioiden avulla.

Vastaanottavuus koskee kaikkia, niin organisaatioita kuin yksilöitä. Otamme tulijan avoimesti vastaan.

Kumppanuus koskee sitä, miten toimimme yhdessä, viranomaiset, järjestöt, yritykset ja yhteisöt sekä me kaikki lappilaiset ihmiset. Voima on yhteistyössä ja yhdessä tekemisessä. Lapin maahanmuuton visio ei toteudu millään mahtikäskyllä tai yksin tekemällä. Ja mikä tärkeintä kumppanuuden keskiössä on muuttaja itse. Muuttaja ei ole toiminnan kohde, vaan oman elämänsä tekijä, jonka osallisuus on edellytys onnistumiselle. **Ketteryys** puolestaan on tapamme toimia yhdessä. Asioita tarkastellaan ja ratkaisuja luodaan maahanmuuttajan näkökulmasta joustavasti ja nopeasti. Ratkaisuisissa on mukana aina ne toimijat, joita kulloinkin tarvitaan. **Veto- ja pitovoima** koskee kuntia, asuinalueita ja työpaikkoja. Pidetään kaikessa huolta siitä, että tuomme esiin sen, mikä täällä on hyvää, ja siitä, että teemme niin kuin lupaamme. Silloin tänne muutetaan ja täällä myös pysytään. Hyvä pitovoima on parasta vetovoimaa.

1.3 Tuumasta toimeen

Lapista tulee koti kaikille, kun autamme muuttajia juurtumaan, onnistumme yhdessä ja kohtelemme toisiamme reilusti. Jotta nämä päämäärät toteutuvat, tarvitaan kaikkien lappilaisten toimia. Kodin rakentamisessa on monta vaihetta ja toimijoiden välillä tarvitaan hyvää yhteistyötä ja koordinaatiota. Kunkin päämäärän sisältämät keskeiset toimenpiteet on esitetty tarkemmin alla.

1.3.1 Autamme juurtumaan

Tavoitteena on, että muutto Lappiin on asuinpaikkakunnasta ja maahantuloperusteesta riippumatta sujuvaa, joustavaa ja maahanmuuttajien tarpeiden mukaista siten, että tulijan on helppo kiinnittyä ja juurtua. Tämän seurauksena maahanmuutto Lappiin kasvaa ja maahanmuuttaneiden poismuutto Lapista vähenee.

Autamme juurtumaan

Lapista koti

Toimiva asettautumisen ja kotoutumisen palvelukokonaisuus

Sujuvasti Lapissa

Kuntien ja hyvinvointi-alueen palvelujen toimivuus maahanmuuttaneiden näkökulmasta

Ketterästi Lapissa

Kotoutumisen edistämisen toimet ja maahanmuuttotyön verkostot

Lapista koti: Toimiva asettautumisen ja kotoutumisen palvelukokonaisuus

Maahanmuuttanut voi tarvita tukea. Kehitämme muuton jälkeistä asettautumista ja kotoutumista Lapissa ja sen kunnissa **maahanmuuttaneiden tarpeita vastaavana asiakaslähtöisenä palvelukokonaisuutena**, jonka avulla maahanmuuttaneet juurtuvat Lappiin. Tuomme eri toimijoiden palveluita yhteen siten, että asiakkaille voidaan suunnitella yksilöllisiä palvelupolkuja. Näiden palveluiden tulee olla saavutettavia ja asiakaslähtöisiä. Huomioimme asettautumis- ja kotoutumispalveluissa maahanmuuttaneiden koko perheen ja elämän kaikki osa-alueet (esimerkiksi koulutus, työ, terveys ja vapaa-aika). Palveluita tuotetaan julkisten toimijoiden, yritysten ja järjestöjen välisten kumppanuuksien ja yhteistyön avulla. Huomioimme maahanmuuttaneiden **yksilölliset tarpeet ja tavoitteet** asettautumista ja kotoutumista edistävässä suunnitelmissa ja toimenpiteissä. Kehitämme palveluja ja maahanmuuttotyön ja kotoutumisen edistämistä koskevan työn tehtäviä ja rooleja niin, että **kaikki maahanmuuttaneet maahanmuuton syystä riippumatta tulevat huomioituksi**.

Kehitämme kunnissa maahanmuuttajien tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita niin, että maahanmuuttanut saa asuinpaikastaan ja maahantulon syystä riippumatta oikea-aikaisesti ja matalalla kynnyksellä tietoa, neuvontaa ja ohjausta niin maahanmuuton alkuvaiheessa kuin myöhemmin. Näitä palveluja kehitetään mahdollisuuksien mukaan monikielisinä. Kunnat käynnistävät maahanmuuttajien matalan kynnyksen neuvontapalveluja ja tekevät tarvittaessa yhteistyötä siten, **että kaikissa Lapin kunnissa saa matalalla kynnyksellä tarvitsemaan tukea**.

Kotoutumiskoulutukset ovat keskeinen alkuvaiheen toimenpide, jonka kehittämiseksi toteutamme useita toimenpiteitä. **Kehitämme monipuolisia ja monikanavaisia koulutusmahdollisuuksia, jotka ovat ajasta ja paikasta riippumattomia**. Toteutamme koulutusten hankintoja myös ylimaakunnallisesti ja valtakunnallisesti. Huomioimme työvoimakoulutuksena järjestettävän kotoutumiskoulutuksen hankinnassa kotoutumiskoulutuksen hankinnoista annetut valtakunnalliset suositukset¹. **Kotoutumiskoulutuksesta on sujuvat polut työhön, työvoimakoulutukseen tai omaehtoiseen opiskeluun**. Erityisesti sujuvoitamme koulutuspolkuja kotoutumiskoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen välillä. Kotoutumiskoulutuksessa oleville syntyy koulutuksen

¹ Ruuskanen, Laura; Väänänen Anna-Mari, Suosituksia kotoutumiskoulutuksen hankintoihin, Uudenmaan ELY-keskus, Kainuun ELY-keskus ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, 1.7.2022.

aikana työelämäyhteyksiä. Kiinnitämme huomiota maahanmuuttajiin, joiden kielitaito ei ole kehittynyt tavoitteiden mukaisesti ja luomme heille yksilöllisiä ratkaisuja kielitaidon parantamiseen.

Kielitaito on keskeinen osa kotoutumista. Myös suomea jo kohtuullisesti osaava muuttaja voi tarvita kielitaitonsa parantamista. **Luomme** Lapissa oleville maahanmuuttajille sellaisen **kielikoulutustarjonnan, että se vastaa eri kielitaitotason omaavien maahanmuuttaneiden suomen kielen opetuksen tarpeisiin.**

Kehitämme kansainvälistä ja tilapäistä suojelua saavien kuntaan sijoittumista niin, **että kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen tapahtuu viranomaisten välisen monialaisen yhteistyön voimin ja kumppanuudessa kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.** Varmistamme myös, että Lapin kunnissa on saatavilla **tarvittava määrä kuntapaikkoja erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien pakolaisten vastaanottoon.**

Sujuvasti Lapissa: Kuntien peruspalvelujen toimivuus maahanmuuttaneiden näkökulmasta

Kaikkien suomen kielen taito ei vielä riitä. Huomioimme kunnissa maahanmuuttaneiden tarpeet kaikessa kuntalaisille suunnatussa neuvonnassa. **Viestimme kunnissa selkeästi, monikanavaisesti ja tarvittaessa monikielisesti** siten, että kunnissa asuvat vieraskieliset tietävät ja tuntevat julkiset palvelut ja osaavat tarvittaessa hakeutua palveluiden piiriin. Hyödynnämme tiedottamisessa olemassa olevia monikielisiä sähköisiä tieto- ja neuvontapalveluja sekä laadimme tarvittaessa paikallisia oppaita ja ohjeita.

Parannamme peruspalveluiden toimivuutta maahanmuuttaneille. Varmistamme, että eri palveluissa on riittävästi tietoa ja osaamista uudistuvasta kotoutumislainsäädännöstä, tulkkauspalveluista sekä valmiudet kohdata ja palvella erilaisia maahanmuuttaneita. Luomme maahanmuuttaneille mahdollisuuksia osallistua peruspalveluiden kehittämiseen. Lisäksi kehitämme kuntien ja hyvinvointialueen henkilökunnan monimuotoisuusosaamista, palveluosaamista, kielitietoisuutta ja kielitaitoa.

Huolehdimme varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa siitä, **että vieraskielisille lapsille kehittyy riittävä ja monipuolisen jatkokoulutautumisen mahdollistava suomen kielen taito.** Kiinnitämme erityistä huomiota **oppivelvollisuusiän loppupuolella tai oppivelvollisuusiän jälkeen saapuneisiin nuoriin.**

Edistämme monipuolista ja kohtuuhintaista asumista ja olemassa olevan asuntokannan monipuolista käyttöä siten, että asumisesta ja sen ratkaisuista kehittyisi kuntiin veto- ja pitovoimatekijä. Kehitämme kunnissa ennakoluulottomia ja innovatiivisia asumisen ratkaisuja rakennuttajien, sijoittajien ja työnantajien kanssa.

Ketterästi Lapissa: Kotoutumisen edistämisen toimet ja ketterät maahanmuuttotyön verkostot

Toteutamme kotoutumista edistävää toimintaa **monialaisena verkostoyhteistyönä** niin maakunnassa, kuntien välisessä yhteistyössä kuin yksittäisissä kunnissa. Yhteistyön tulee olla sekä henkilöiden että rakenteellisesti organisaatioiden välistä. Teemme maahanmuuttotyötä **moniammatillisesti ja toimijoiden erilaisia osaamisia arvostaen.** Kehitämme systemaattista ja ennakoivaa **tiedolla johtamista** yhteistyömme pohjaksi ja pitkäjänteisten ja pysyvien ratkaisujen luomiseksi.

Lapissa viranomaiset ja järjestöt tekevät vahvaa yhteistyötä asettautumisen ja kotoutumisen edistämiseksi. Maahanmuuttaneiden järjestöt ja maahanmuuttaneet **voivat osallistua ja vaikuttaa** aktiivisesti maahanmuuttoa ja kotoutumista edistävän työn sisältöihin ja toimintatapoihin.

1.3.2 Onnistumme yhdessä

Tavoitteena on, että Lappiin muuttaa työpaikoilla tarvittavia osaajia ja opiskelijoita perheineen. Kohdennamme työvoiman houkuttelun muuttohalukkaisiin henkilöihin työvoimatarpeiden mukaisesti niin kotimaassa kuin kansainvälisesti, ja houkuttelua tehdään suunnitellusti ja kohderyhmien toiveet tuntien. Maahanmuuttaneet opiskelevat, työllistyvät ja toimivat yrittäjinä eri puolilla Lappia. Tulevaisuudessa monimuotoisuudesta tulee tämän myötä lappilaisilla työpaikoilla arkea. Osuvat työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistävät palvelut tukevat niin työnhakijaa, työnantajaa, työyhteisöä kuin yrittäjäksi haluavaa. Kansainvälisten opiskelijoiden määrä kaikilla koulutusasteilla

nousee. Täällä opiskelevilla kansainvälisillä opiskelijoilla on hyvät väylät harjoitteluun ja työllistymiseen lappilaisiin työpaikkoihin.

Onnistumme yhdessä

Osaajaksi Lappiin
Osaavan työvoiman
houkuttelu

**Monimuotoinen
työpaikka**
Työelämän
vastaanottavuus

Tekijäksi Lapissa
Osuvat työllisyyttä ja
yrittäjyyttä edistävät palvelut

Opinnoista töihin
Koulutuksen ja oppilaitosten
työelämäyhteyksien
kehittäminen

Osaajaksi Lappiin: Osaavan työvoiman houkuttelu

Vahvistamme Lapin ja sen kuntien **osaaja- ja asukasmarkkinointia** ja **uudistamme Lappi-brändiä** siten, että se tukee entistä vahvemmin koulutus- ja työperusteista maahanmuuttoa. **Tunnistamme Lapin kunnissa** elämiseen, asumiseen ja työntekoon liittyviä kuntakohtaisia vahvuuksia ja vetovoimatekijöitä ja hyödynnämme niitä paikallisessa ja maakunnallisessa houkuttelutyössä. Huomioimme ne kilpailukykytekijät, jotka erottavat meidät muista alueista.

Tuomme Lapin yritysten ja työpaikkojen nykyaikaisuuden esiin markkinoinnissa. Nostamme Lapissa toimivien yritysten menestystarinoita markkinoinnissa ja viestinnässä esille, jotta kiinnostus Lapissa olevia työmahdollisuuksia kohtaan kasvaa. Hyödynnämme yhteistä brändimarkkinointia ja osajien houkutteluun luotavia yhteisiä ratkaisuja ja alustoja (esim. Work in Lapland ja Study in Lapland). Kehitämme yhdessä virtuaalista International House of Lapland -palvelukokonaisuutta.

Houkuttelemme Lappiin työntekijöitä erityisesti nykyisen ja ennakoidun työvoimapulan ja yhteisen kansainvälisen rekrytoinnin alueellisen toimintasuunnitelman mukaan. Tunnistamme houkuteltavat kohderyhmät osajatarpeen perusteella ja kohdistamme houkuttelua julkisten ja yksityisten työnantajien tarpeiden mukaisesti. Erityisen tärkeää on huomioida alueellisen työolupalinjauksen mukaiset alat. Toteutamme työvoimapulan mukaisia kohdennettuja kampanjoita ja tapahtumia kotimaassa ja muualla maakunnallisia ja paikallisia vahvuuksia hyödyntämällä.

Kehitämme houkutteluun, rekrytointiin ja asettautumiseen liittyviä palvelujamme. Kehitämme houkuttelussa ja rekrytoinnissa tarvittavia palveluja (esimerkiksi puoliso-ohjelmat, lähtömaakoulutukset ja -orientaatiot). Kehitämme myös kansainvälisille opiskelijoille kieli- ja orientaatiokoulutusta ennen maahantuloa. Hyödynnämme erilaisia "brändilähettiläitä" ja "Ambassador-verkostoja" yksilömarkkinoinnissa muiden alueiden ja kuntien

kokemusten pohjalta. Luomme kuntiin asettautumisen tueksi toimintoja kuten kuntakummeja, kuntien yhteyshenkilöitä muuttajille sekä erilaisia uusien kuntaisten tervetulo tapahtumia.

Luomme kansainvälisten osaajien ja heidän perheidensä houkutteluun ja rekrytointiin liittyviä kohderyhmäkohtaisia palvelukokonaisuuksia. Huomioimme näissä palvelukokonaisuuksissa erilaisten kohderyhmien tarpeet. Hyödynnämme aktiivisesti kunnissa ja eri hankkeissa tehtyä työtä houkuttelun tueksi ja asettautumispalveluiden luomiseksi. Varmistamme, että osaajien houkuttelua tekevien toimijoiden ja niiden hankkeiden välillä on riittävästi tiedonvaihtoa ja koordinaatiota. Teemme ylläalueellista yhteistyötä (esim. omakieliset yhteiskuntaorientaatiot) ja ohjaamme valtakunnallisiin palveluihin.

Pidemmällä tähtäimellä **luomme Lappiin pysyvän kansainvälisten rekrytointien mallin**, joka ottaa huomion kansallisella tasolla tehtävän työn ja alueelliset ja paikalliset tarpeet. Toteutamme TE24-uudistuksen siten, että koulutus- ja työperusteisen maahanmuutolle muodostuu vahvat ja pysyvät rakenteet. Tunnistamme ja hyödynnämme yritysten ja investointien houkuttelun yhteydet kansainvälisten osaajien ja yrittäjien houkutteluun. **Pidämme vuoropuhelun yritysten ja viranomaisten välillä tiiviinä**, jotta tarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman nopeasti.

Monimuotoinen työpaikka: Työelämän vastaanottavuus

Työ on keskeinen osa elämää. **Työelämän vastaanottavuuden kehittäminen edellyttää toimenpiteiden kohdistamista työnantajalle, työntekijälle ja työyhteisölle.** Tuemme työnantajia maahanmuuttaneiden rekrytoinnissa ja perehdytyksessä sekä työyhteisön monimuotoistumisessa, monimuotoisuuden johtamisessa, kielitietoisuuden työtteen ja työntekijöiden kielitaidon ja monikielisen työyhteisön kehittämisessä. Hyödynnämme TE-palveluiden palveluvalikoimaa täysimääräisesti työnantajien tukemiseksi.

Vaikutamme työnantajien ja työyhteisöjen asenteisiin kansainvälisyyttä ja monimuotoisuutta kohtaan esimerkiksi viestimällä aktiivisesti kansainvälisten osaajien merkityksestä työnantajille, jotta ennakkoluulot kansainvälisyyttä ja monimuotoisuutta kohtaan vähenevät. Kannustamme ja tuemme julkisia ja yksityisiä työnantajia kehittämään rekrytointikäytäntöjä siten, että **maahanmuuttaneet huomioidaan paremmin kohderyhmänä** (esimerkiksi englanninkieliset ilmoitukset ja anonyymi rekrytointi). Kehitämme kaikissa työpaikoissa rekrytointiprosesseja siten, että maahanmuuttaneilla on **nykyistä paremmat mahdollisuudet hakea myös vakinaisiin asiantuntija- ja johtotehtäviin.** Kiinnitämme huomiota maahanmuuttaneiden etenemiseen urapoluilla asiantuntijoiksi ja johtotehtäviin.

Täsmäkielitaito riittää. Kiinnitämme erityistä huomiota ala-, työpaikka- ja tehtäväkohtaisiin suomen kielen taitovaatimusten todelliseen perusteltuun tarpeellisuuteen emmekä edellytä tätä korkeampaa kielitaitoa. Kehitämme työpaikoilla tapahtuvaa tukea ja ohjausta vähäisemmän kielitaidon omaavien tukemiseksi.

Tekijäksi Lapissa: Osuvat työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistävät palvelut

Työllistymiseen ja yrittäjyyden aloittamiseen voi tarvita tukea. **Varmistamme riittävät ja laadukkaat työllistymistä tukevat palvelut ja toimenpiteet kaikissa kotoutumis- ja työllistymispolun vaiheissa eri puolilla Lappia.** Hyödynnämme TE-palveluiden palveluvalikoimaa (esimerkiksi työkokeilut, palkkatuki, työpaikkasuomi-koulutus, työhönvalmennus ja rekrytointikoulutukset) täysimääräisesti maahanmuuttaja-asiakkaiden työllistymiseksi. Hyödynnämme aktiivisesti jo olemassa olevia monitoimija-alustoja (esim. Ohjaamo ja Osaamo). **Toteutamme palveluja kielitietoisesti**, jotta palvelut ovat maahanmuuttaja-asiakkaan kannalta mahdollisimman tuloksellisia. **Viestimme palveluista niin, että tietoisuus olemassa olevista palveluista ja mahdollisuuksista työnantajien piirissä kasvaa nykyisestään.**

Sujuvoitamme palvelupolkuja. Tarjoamme yksilöllistä työnhaun tukea sitä tarvitseville. Kehitämme aktiivisesti vaikeammin työllistyvien maahanmuuttaneiden mahdollisuuksia työllistyä matalalla kynnyksellä. Luomme työnantajille kannustinmallin nuorten ja ulkomaalaisten työllistämiseen. Kehitämme kausityöntekijöiksi tulevien maahanmuuttajien mahdollisuuksia kokovuotiseen työhön esimerkiksi tuomalla yhteen useita eri työnantajia.

Kehitämme edelleen aikaisemman osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamisen käytäntöjä niin, että aiempi osaaminen on alusta pitäen ura- ja koulutuspolkujen suunnittelun pohjana. Pyrkimyksenä on

aikaisemman osaamisen nopea tunnistaminen maahanmuuton alkuvaiheessa, jotta ura- ja koulutuspolkua voidaan rakentaa olemassa olevan osaamisen pohjalta. Ohjaamme ulkomaisten tutkintojen tunnustamiseen.

Vahvistamme opiskelun ja työnteon yhdistäviä koulutusvaihtoehtoja kuten oppisopimuksella tapahtuvaa koulutusta. Kartoitamme oppisopimuskoulutuksen kehittämistarpeet (esimerkiksi yritysten kiinnostus ja korkeakoulutettujen oppisopimukset). **Kehitämme edelleen työpaikoilla tapahtuvaa oppimista** (ml. kielitaito) ja joustavia vaihtoehtoja osaamisen täydentämiseen (ml. ammatti- ja koulutusalaakohtainen suomen kielen koulutus) yhdessä työnantajien kanssa.

Kannustamme maahanmuuttajia yrittäjiksi ja ohjaamme maahanmuuttajia paikallisten ja seudullisten yrityspalvelujen piiriin. Kehitämme näiden palvelujen monikielisyyttä ja käytettävyyttä maahanmuuttaneiden näkökulmasta. Varmistamme, että myös yrittäjät voivat parantaa suomen kielen taitoaan. Lisäämme tietoa (kevyt)yrittäjänä toimimisesta toteuttamalla selko-/monikielisiä yrittäjyyskoulutuksia ja -infoja sekä oma-/selkokielistä ohjausta.

Opinnoista töihin: Koulutuksen ja oppilaitosten työelämäyhteyksien kehittäminen

Koulutuksen ja oppilaitosten hyvät työelämäyhteydet vaikuttavat positiivisesti niin Lapissa jo opiskeleviin kuin Lappiin opiskelijaksi tuloa pohtiviin. Etäopiskelumahdollisuuksien lisääntyminen luo oppilaitoksille uusia mahdollisuuksia, mutta voi vähentää kiinnittymistä opiskelupaikkakuntiin. Siksi panostamme **kiinnittymiseen jo koulutuksen hakuvaiheesta lähtien** eli esimerkiksi kaikessa viestinnässä ja materiaalisissa koulutukseen valituille. Hyödynnämme lähtömaakoulutuksia myös kansainvälisten opiskelijoiden yhteydessä heidän odottaessa opintojen alkamista.

Tuemme yhdessä kansainvälisten opiskelijoiden asettautumista opiskelupaikkakunnille. **Kiinnitämme erityistä huomiota** opintojen alusta lähtien Lapissa koulutuksessa olevien **kansainvälisten opiskelijoiden työllistymiseen Lappiin**. Kehitämme tavoitteellisesti opiskelijoiden suomen kielen taitoa (ml. ammatti- ja koulutusalaakohtainen opetus), digitaitoja, uraohjausta, mentorointia, työnhakutaitoja, työelämävalmiuksia, harjoittelu- ja työpaikkojen saantia sekä ammatillista verkostoitumista ja työnantajakohtaamisia esimerkiksi yrityskummien avulla. Parannamme opetushenkilöstön kielitietoisuutta ja monimuotoisuusosaamista. Hyödynnämme kansainvälisiä opiskelijoita parempien ja osuvampien palveluiden kehittämisessä. **Panostamme kaikilla koulutusasteilla maahanmuuttaneiden yksilölliseen ohjaukseen.** Opetamme suomen kieltä ja yhteiskuntatietoa myös kansainvälisissä tutkinto-ohjelmissa, jotta kiinnittyminen Lappiin ja työllistyminen lappilaisiin työpaikkoihin sujuvoituisi.

Kehitämme alueen koulutustarjontaa ja tutkinto-ohjelmien vastaavuutta alueen elinkeinoelämän ja työnantajien tarpeisiin tiivistämällä oppilaitosten ja työnantajien yhteistyötä. Lisäämme työnantajien tarpeiden mukaan jatko- ja täydennyskoulutusta aloille, joilla koulutusta ei Lapissa nykyiseltään järjestetä.

1.3.3 Kohtelemme toisiamme reilusti

Tavoitteena on, että maahanmuuttaneilla on Lapissa mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa itseään koskeviin asioihin ja yhteiskunnan kehitykseen. Lisäksi on tärkeää, että maahanmuuttaneiden on hyvä ja turvallista elää täällä. On myös tärkeää varmistaa, että maahanmuuttaneiden oikeus koulutukseen, työhön, toimeentuloon, asuntoon, terveyteen ja sosiaalisiin suhteisiin toteutuu.

Kohtelemme toisiamme reilusti.

Avoim Lappi
Asenteet ja turvallisuus

Reilusti Lapissa
Vuorovaikutus ja osallisuus

Avoim Lappi: Asenteet ja turvallisuus

Lapin ETNO:n alueen toimintasuunnitelma rasismien torjumiseksi ja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi sisältää maahanmuuttostrategian kannalta tärkeitä toimenpiteitä avoimen ja reilun Lapin luomiseksi. Toimintaohjelman mukaisesti edistämme hyviä väestösuhteita myönteisillä asenteilla, toimivalla vuorovaikutuksella, turvallisuuden tunteen vahvistamisella ja yhteiskunnallisen osallistumisen lisäämisellä.

Viranomaiset, järjestöt ja kaikki muut keskeiset toimijat sitoutuvat Lapin ETNO:n alueen toimintasuunnitelman toteuttamiseen rasismien torjumiseksi ja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi.

Jokainen lappilainen voi omilla asenteillaan ja toiminnallaan vaikuttaa ja toimia yhdenvertaisuuden ja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi arjessa, vapaa-ajalla, oppilaitoksissa ja työelämässä. Vastaanottavuus, avoin kohtaaminen ja myönteinen suhtautuminen ovat kaikille kuuluvia asioita. **Edistämme yhteisöllisyyttä ja avoimuutta** tuomalla viestinnässä esiin tarinoita Lappiin juurtuvista ja juurtuneista maahanmuuttajista sekä positiivisista kohtaamisista ja vieraanvaraisista yhteisöistä, jotka ovat tässä apuna. Vaikutamme asenteisiin myös tiedottamalla ja kouluttamalla perus- ja ihmisoikeuksista ja korostamalla demokraattisia arvoja, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Sitoudumme kaikki rasismien, syrjinnän ja vihapuheen osalta nollatoleranssiin. Torjumme viharikollisuutta ja vihapuhetta aktiivisesti. Edistämme eri väestöryhmien turvallisuutta rasismien ja syrjinnän vastaisen työn kautta. Muutamme turvattomuutta aiheuttavia paikkoja turvallisiksi.

Neuvomme työntekijöitä ja työnantajia työelämän säännöksistä ja pelisäännöistä ja **valvomme** ulkomaalaisten työntekijöiden työehtojen ja työolosuhteiden toteutumista.

Reilusti Lapissa: Vuorovaikutus ja osallisuus

Osallisuus ja yhteisöön kuuluminen sekä mielekäs toiminta omassa arjessa lisäävät yksilöiden ja yhteisöjen hyvinvointia. **Edistämme kunnissa aktiivisesti maahanmuuttaneiden osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia.** Huomioimme yhdenvertaisuuden ja hyvät väestösuhteet palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Kannustamme Lapin kuntia paikallisten neuvottelukuntien muodostamiseen hyvien väestösuhteiden edistämiseksi.

Rohkaisemme vapaa-ajan toimintaan liittyviä yhteisöjä ja järjestöjä suuntaamaan tiedotusta toiminnastaan maahanmuuttaneille ja huomioimaan maahanmuuttajat aktiivisina toimijoina. Varmistamme, että tietoa vapaa-ajan mahdollisuuksista jaetaan saavutettavasti. **Kehitämme maahanmuuttaneiden ja kantaväestön matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja ja kohtaamisia** samoin kuin erilaisia vapaaehtoisuuden perustavaa

LUONNOS 4.11.2022

tuki- ja ystävätoimintaa. Vahvistamme maahanmuuttaneiden yhteiskunnallista ja poliittista osallistumista tukevia toimia esimerkiksi tiedottamalla osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista.

Laadimme organisaatioissa yhdenvertaisuussuunnitelmia, joita toteutamme ja seuraamme aktiivisesti.

Kehitämme niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla organisaatioiden moninaisuutta ja sen hyvää johtamista.

Mahdollisia konflikteja pyritään ehkäisemään ennalta.

Kiinnitämme paikallisella tasolla erityistä huomiota **maahanmuuttaneiden lapsiperheköyhyyden ehkäisyyn ja**

lievittämiseen ja lasten ja nuorten hyvinvointiin. Lisäksi kiinnitämme erityistä huomiota

maahanmuuttajanaisten osallisuuden parantamiseen liittyviin toimenpiteisiin.

2. Toimeenpano ja seuranta

Lapin maahanmuuttostrategian 2030+ toimeenpano edellyttää monialaista poikkihallinnollista yhteistyötä eri hallinnonalojen ja -tasojen välillä ja kaikkien toimijoiden sitoutumista asetettuihin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Toimeenpano on kuitenkin oikeastaan vielä tätäkin laajempi asia. Toimeenpano edellyttää huomiota ja toimintaa niin poliittisilta päättäjiltä, viranomaisilta kuin yksittäisiltä lappilaisiltakin. Kyse ei ole yhden toimijan strategiasta, joka toteutuisi ”mahtikäskyllä”, vaan verkostomaisesti toteuttavasta strategiasta, johon tarvitaan meitä kaikkia. Strategiassa on esitettyjen keskeisten toimenpiteiden osalta määritelty vastuutahot liitteessä 2.

Strategian toimeenpano ja seuranta edellyttää prosessin, jonka on nojaututtava vuosittain kerättävään seurantatietoon ja sen tulkintaan. Strategian sisältöjä on kuitenkin toimeenpanon alkuvaiheessa ensin käytävä läpi eri keskeisten toimijoiden kanssa, jotta kukin toimija voi arvioida strategian sisällön ja kytkeä strategian sisältöjä oman toiminnan suunnitteluun. Toimijoiden toivotaan huomioivan esitetyt keskeiset toimenpiteet omista strategioissaan, ohjelmissaan ja toimintasuunnitelmissaan. Strategian tulisi ohjata päätöksentekoa resurssien suuntaamisessa kuten esimerkiksi hankerahoitusta koskevassa päätöksenteossa. Jatkossa tarvitaan strategian toimeenpanoon sen toteutumisen aktiivinen vuosittainen seuranta. Strategian toteutumista seurataan määriteltyjen seurantaindikaattoreiden avulla. Nämä indikaattorit on esitetty liitteessä 3. Seuranta edellyttää strategiassa määriteltyjen seurannan indikaattoreiden keräämistä ja analysointia sekä kerätyn ja analysoidun tiedon yhteistä käsittelyä ja tulkintaa.

Kokonaisuudessaan strategian toimeenpano ja seuranta toteutetaan Lapin ELY-keskuksen johdolla seuraavasti:

- Toimeenpanoa ja seurantaa varten perustetaan erillinen maahanmuuttostrategian seurantaryhmä, johon kutsutaan edustajia strategian toteutuksen kannalta keskeisistä toimijoista (ELY-keskus, Lapin liitto, kunnat, TE-palvelut, HVA, työmarkkinajärjestöt, maahanmuuttajien järjestöt ja muut toimijat).
- Lapin ELY-keskus vastaa seurantaindikaattoreiden mukaisen tiedon keruusta ja analysoinnista vuosittain. Seurantatiedot raportoidaan maahanmuuttostrategian seurantaryhmälle (”Lapin maahanmuuton tilannekuva”). Seurantaryhmä käsittelee strategian edistymistä ja tarvittavia toimenpiteitä kaksi kertaa vuodessa.
- Strategian seurantaryhmä käy läpi strategian seurantatiedot ja arvioi strategian tavoitteiden toteutumisen edistymisen ja määrittelee tarvittavat strategian muutostarpeet ja prosessin näiden muutosten tekemiseen. Arviointi toteutetaan kerättyjen seurantatietojen pohjalta ”liikennevalojen” avulla.
- Strategian toteutumista ja tulosten saavuttamista käsitellään erillisen strategian seurantaryhmän lisäksi muissa strategian sisällön kanssa oleellisissa ryhmissä ja foorumeissa kuten esimerkiksi Lapin maahanmuuttoasiain toimikunnassa, MAKO-verkostossa ja Lapin ETNO:ssa. Strategian seuranta voidaan viedä tiedoksi maakunnan relevanteille päättävillä elimillä.

Kuvailulehti

Julkaisusarjan nimi ja numero: Raportteja xx/202x

Vastuualue: Ympäristö ja luonnonvarat

Tekijät: Teksti

Julkaisun nimi: Teksti

Tiivistelmä :

Teksti

Asiasanat (YSA:n mukaan): Teksti

ISBN (Painettu) 978-952-398-xxx-x

ISBN (PDF) 978-952-398-xxx-x

ISSN-L 2242-2846

ISSN (verkkojulkaisu) 2242-2854

URN:ISBN:978-952-398-xxx-x

Julkaisun osoite: www.doria.fi/ely-keskus

Sivumäärä: xx

Kieli: Suomi

Painotalo: Teksti

Kustantaja /Julkaisija: xxxx elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kustannuspaikka ja -aika: Päivämäärä ja paikka

Presentationsblad

Publikationens serie och nummer: Rapporter xx/202x

Ansvarsområde: Poista tarpeeton teksti: Näringar, arbetskraft, kompetens och kultur / Trafik och infrastruktur / Miljö och naturresurser

Författare: Teksti

Publikationens titel: Teksti

Sammandrag:

Teksti.

Nyckelord (enligt Allärs): Teksti

ISBN (Tryckt) 978-952-398-xxx-x

ISBN (PDF) 978-952-398-xxx-x

ISSN-L 2242-2846

ISSN (tryckt) 2242-2846

ISSN (webbpublikation): 2242-2854

URN: URN:ISBN:978-952-398-xxx-x

Julkaisun osoite: www.doria.fi/ely-keskus

Språk: Teksti

Sidantal: Teksti

Utgivare / Förläggare: Närings-, trafik- och miljöcentralen i xxxxx

Förläggningsort och datum: Teksti

Documentation page

Publication serie and number: Reports xx/202x

Publication serie and number: Poista tarpeeton teksti: Economic Development, Employment, Competence and Culture / Transport and Infrastructure / Environment and Natural Resources

Author(s): Teksti

Title of publication: Teksti

Abstract:

Teksti.

Keywords: Teksti

ISBN (print) 978-952-398-xxx-x

ISBN (PDF) 978-952-398-xxx-x

ISSN-L 2242-2846

ISSN (print) 2242-2846

ISSN (online): 2242-2854

URN: URN:ISBN:978-952-398-xxx-x

Distributor: www.doria.fi/ely-keskus

Language: Teksti

Number of pages: Teksti

Publisher: Centre for Economic Development, Transport and the Environment for XXXXXXXXXXXXXXXXX

Place of publication and date: Teksti